

KS-2059-60 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) Examination

November / December - 2017

History : CC - 304

**1. Constitutional History of Independent
India : 1947 to 1980 A.D.**

2. Indian Archaeology & Epigraphy (Optional)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

**1. Constitutional History of Independent
India : 1947 to 1980 A.D.**

- ૧ ભારતના બંધારણના લક્ષણો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૧ ભારતની બંધારણસભાની કામગીરી આલેખો. ૧૪
- ૨ ભારતના બંધારણમાં આપેલ મૂળભૂત અધિકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૨ ભારતના બંધારણમાં વડાપ્રધાનને આપેલ સત્તાઓ, સ્થાન અને ૧૪
કામોનું વિવરણ કરો.

૩ ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતનું સ્વરૂપ, સત્તાઓ અને કાર્યો જણાવો. ૧૪

અથવા

૩ ભારતના ચૂંટણીપંચની કામગીરી અને સત્તાઓ વર્ણવો. ૧૪

૪ રાજ્યપાલની સત્તાઓ અને કાર્યોનું વિશ્લેષણ કરો. ૧૪

અથવા

૪ રાજ્ય સરકાર અને કેન્દ્ર સરકાર વચ્ચેના ધારાકીય સંબંધો આલેખો. ૧૪

૫ ટૂંકમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : ૧૪

(૧) કયા કાયદાએ હિંદનાં વાઈસરોય નિમવાની સત્તાઓ આપી ?

(૨) પ્રથમ હિંદી વજીર કોણ હતા ?

(૩) કયા કાયદાથી મધ્યસ્થ ધારાસભાને દ્વિગૃહી બનાવવામાં આવી ?

(૪) સ્વતંત્ર ભારતના બંધારણના ઘડતરમાં કયા મહાનુભાવોનો ફાળો છે?

(૫) ભારતના બંધારણમાં આમુખનું શું મહત્ત્વ છે ?

(૬) રાજ્યની નીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો એટલે શું ?

(૭) ભારતના બંધારણીય વડા કોણ છે ?

(૮) રાજ્યસભાના કેટલા સભ્યો દર બે વર્ષ નિવૃત્ત થાય છે ?

(૯) ભારતમાં સંસદના બે ગૃહો કયા નામે ઓળખાય છે ?

(૧૦) સર્વોચ્ચ અદાલત નાગરિકોના મૂળભૂત હકોનું કઈ રીતે રક્ષણ કરે છે?

(૧૧) આપણી ન્યાયતંત્રની વિશિષ્ટતા શી છે ?

(૧૨) ભારતના બંધારણની કઈ કલમ અન્વયે ચૂંટણીપંચની રચના કરવામાં આવી છે ?

2. Indian Archaeology & Epigraphy (Optional)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ પુરાતત્વશાસ્ત્રના હેતુ અને પ્રકારો જણાવી તેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આલેખન કરો.

અથવા

- ૧ ભારતના ઇતિહાસને સમજવા પુરાતત્વશાસ્ત્ર કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?

- ૨ ભારતીય સ્થાપત્ય-કલાની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.

અથવા

- ૨ શ્રીનાથગઢ અને કુંતાસીનું પુરાતત્વીય મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

- ૩ પુરાતત્વીય અવશેષનું અર્થઘટન સમજાવી તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- ૩ ભારતનો ઇતિહાસ સમજવા ગિરનારના શિલાલેખનું મહત્ત્વ દર્શાવો.

- ૪ ગુપ્ત સંવતની શરૂઆત ક્યારે થઈ હતી ? તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- ૪ ઇતિહાસના અભ્યાસ માટે શિલાલેખો કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?

- ૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત)

(૧) પ્રાચીન પાષણયુગનું સૌથી પહેલું ઓજાર કોણે શોધેલું ? ક્યારે ?

(૨) નવપાષણયુગની સંસ્કૃતિના લક્ષણો કયા ?

- (૩) આર્કિયોલોજીકલ સર્વે ઓફ ઈન્ડિયાની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ? તેના પહેલા સર્વેયર કોણ હતા ?
- (૪) પુરાતત્વીય સંશોધનથી પ્રાપ્ત સિક્કાઓ કઈ બાબતની માહિતી આપે છે ?
- (૫) સાંચીના મૂળસ્તૂપનો સમય કયો ? તે શેનાથી બનેલો છે ?
- (૬) ગાંધારશૈલી એટલે શું ?
- (૭) ચૈત્યગૃહો એટલે શું ?
- (૮) જૂનાગઢના સુદર્શન તળાવનું સમારકામ કયા રાજાએ કરાવેલું ?
- (૯) ગુજરાતની વર્લ્ડ હેરીટેજ સાઈટો કઈ ?
- (૧૦) કયા હડપ્પીય સ્થળેથી સુતરના કાપડનો ટુકડો મળ્યો છે ?
- (૧૧) ગિરનારના શિલાલેખોમાં કોના લેખો છે ?